

18.1.2007**KANSALLINEN RAKENNUSPOLIITTINEN OHJELMA****II vaiheen seurantaryhmä****Työjaoksen 6. kokous****Aika:** 27.11.2006 klo 14.00-16.25**Paikka:** Työministeriö, Eteläesplanadi 4, 5. krs, kokoushuone 512

Läsnä: (x) Johtaja Vuokko Korpinen, Työministeriö
(x) Työehtotoimitsija Rauno Kurki, Rakennusliitto ry
(x) Hallitusneuvos Klaus Frösen, Ympäristöministeriö (klo –15.00)
(-) Yli-insinööri Anja Leinonen, Ympäristöministeriö
(-) Johtaja Tapio Kari, Rakennusteollisuus RT ry
(-) Tutkimuspäällikkö Pekka Pajakkala, VTT
(-) Toiminnanjohtaja Ilkka Salo, LVI-Keskusliitto ry
(x) Yksikön päällikkö Martti Rantala, Varsinais-Suomen TE-keskus
(x) Erikoistutkija Terttu Vainio, VTT
(x) Työmarkkinaneuvos Tuija Leminen, Työministeriö
(x) Erikoissuunnittelija Hanna Hämäläinen, Työministeriö
(x) Suunnittelija Tiina Asunmaa, Työministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Esityslista

Hyväksyttiin esityslista siten, että asioiden käsittelyjärjestystä muutettiin seuraavasti: asiakohta 6 käsiteltiin ensin, asiakohta 5 seuraavana ja sitä seuraavana asiakohta 4.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. Työvoimapolitiittisen koulutuksen vaikuttavuus ja sen parantaminen metalli- ja rakennusalaalla

Vainio esitteli työministeriön tilaamaa tutkimusta VTT:ltä. Ensimmäinen tutkimustehtävä käsittelee valittujen ammattialojen työvoimakoulutuksen ja sen hankintaprosessin kuvaamista sekä tutkimus-aiheen aikaisempiin tuloksiin perehtymistä. Toisessa tutkimustehtävässä analysoidaan ja vertaillaan tilastollista vaikuttavuutta kvantitatiivisesti. Kolmannessa tutkimustehtävässä tarkastellaan prosessin vaikuttavuutta laadullisesti. Neljännessä tutkimustehtävässä analysoidaan vaikuttavuutta, siten että tilastollisten ja laadullisten tarkastelujen tulokset yhdistetään ja joista laaditaan raportti, joka julkaistaan. Tutkimustehtävät tarkastelevat vuosien 2004 – 2006 tilannetta. Raportti tulee sisältämään syyt heikkoon työllistymiseen sekä perustelut ja konkreettiset toimenpitehdotukset siitä, miten työvoimakoulutusta voidaan kehittää niin, että se johtaisi kou-

lutettavien nykyistä parempaan työllistymiseen. Raportti ilmestyy heinäkuuhun 2007 mennessä.

Keskusteltiin tutkimuksesta ja todettiin sen olevan tarpeellinen. Todettiin, että Varsinais-Suomessa on jo havaittavissa, ettei heti ammatillisen perustutkinnon suorittamisen jälkeen työllistytäkään vaan työpaikat täyttyvät muutoin. Sovittiin, että tutkimuksen etenemistä käsitellään työjaoksessa vielä keväällä 2007 mikäli tutkimustuloksia on ennen työjaoston työn loppumista.

5. Työssä olevien koulutus

Rantala esitti työssä olevien koulutustilannetta Varsinais-Suomen TE-keskusalueella.

Varsinais-Suomen rakennusalan henkilöstön ja osaamisen ja yritysten toimintojen kehittämistä koskeva hanke toteutetaan vuosina 2004-2006 Rakenneteollisuuden Lounais-Suomen piiriyhdistyksen toimesta. Kohteena on talon- ja maarakennusyritykset aliurakoitsijoineen sekä pk-yritysten henkilöstö. Tavoitteena on kehittää rakennusalan yritysten ja heidän käyttämiensä aliurakointiyritysten toimintaa sekä henkilöstön osaamista, lisätä henkilöstön tietoutta ja osaamista uusista työtavoista ja tekniikoista ja päivittää laatu-, turvallisuus- ja ympäristötoiminnot. Tavoitteena on myös kehittää työhyvinvoinnin toimintamalli, jolla vähennetään ennen aikaista eläkkeelle siirtymistä. Tutkintotavoitteisen koulutuksen avulla lisätään ammattitaitoisia etumiehiä, vastavalmistuneita ja tuotantotehtävissä olevien insinöörien työnjohtotaitoja, vaikutetaan työjohtopulaan ja vähennetään ennen aikaista eläköitymistä. Tutkinnon suorittaneet saavat työnjohtamis-, työntekijöiden motivointi- ja itsensä ammatillisen kehittämisen valmiuksia. Tavoitteena on, että laatuajattelu ja tarkastuksien dokumentointi tulevat toimintatavaksi.

Varsinais-Suomessa tehdään selvitys rakennusalaan pk-yritysten ja työssä olevien näkökulmasta. Rakennusala muodostuu maa- ja vesirakentamisesta, talonrakentamisesta, rakennusalan teknisestä suunnittelusta, kiinteistöpalveluista, rakennusteollisuudesta sekä maatilarakentamisesta. Tavoitteena on koulutustoimenpiteiden nykyistä tehokkaampi kohdentaminen.

Tampereen aikuiskoulutuskeskuksen koordinoima Proko -hanke (proaktiivinen koulutustoiminta) yhdessä Amiedun ja Turun aikuiskoulutuskeskuksen kanssa, tekee yhteistyötä yritysten ja viran-omaisten kanssa aikuisten työssä olevien henkilöiden ammatillisen lisäkoulutuksen toimintamallin toteuttamiseksi. Toimintamalli on ennakoiva ja yrityksen kokonaisvaltaista kehittämistoimintaa tukeva. Vuosina 2004-2006 yrityksille räätälöityjä koulutuksia on tehty 15 yrityksen kanssa, joista valtaosa on metallialalla. Tutkintoon tai osatutkintoon johtavia koulutuksia on aloitettu 114, on tuotettu exel-työkirja ja web-selain –pohjainen työkalu osaamisen kartoitukseen, on tehty yrityskäyntejä 140 yhteensä 80 yritykseen ja on toteutettu/osallistuttu seminaareihin ja neuvotteluihin eri toimijoiden ja hankkeiden kanssa n. 44 kertaa.

Puheenjohtaja totesi, että nykyinen viranomais-/oppilaitoslähtöinen toimintatapa ei ole riittävä haluttujen tulosten saavuttamiseksi. Puheenjohtaja viittasi Rantalan esitykseen ja tiedusteli, onko tarvetta luoda vastaavanlainen yritysten tarpeista lähtevä toimintatapa osaavan työvoiman saamiseksi kuten Turussa toteutetaan, joko valtakunnallisesti tai ainakin Etelä-Suomen osalta. Kurki totesi, että Rakennusliitto kannattaa kolmikan-tayhteistyötä ja että, alueelliset toimijat ovat tärkeitä ammatillisen osaamisen kehittämässä. Toistaiseksi Rakennusliitossa ei ole virallisia päätöksiä tehty siitä, kuinka Rakennusliiton alueelliset paikallisyhdistykset voitaisiin kytkeä paremmin yritysten

osaamisen kehittämisprosesseihin koulutuksen osalta. Rantala totesi, että Varsinais-Suomessa on ongelmana erityisesti saada työntekijöitä koulutukseen eikä Opetusministeriön rahoittama NOSTE-ohjelmakaan ole tuottanut toivottua tulosta. Leminen totesi, että alueilla kokonaisvaltaisempaa kehittämistä on havaittavissa mm. siinä, että yritysten liiketoimintastrategiat ja ESR-hankkeista saadut kokemukset huomioidaan tuottavuuden näkökulmasta paremmin.

Sovittiin, että työjaos jatkaa keskustelua yritysten tarvelähtöisestä toimintamallista työssä oleville seuraavassa kokouksessaan, jossa ovat edustettuina Pirkanmaan ja/tai Uudenmaan alueet.

6. Aluetason yhteistyön käynnistymisen tilannekatsaus

Hämäläinen kertoi rekrytointiongelmien ja työvoimapulan tilannekatsauksesta vuoden 2006 toiselta neljännekseltä. Rakennusosalalla oli eniten rekrytointiongelmia muihin toimialoihin verrattuna. Jopa puolet (52%) työvoimaa hakeneista toimipaikoista koki ongelmia rekrytoinnissa. Rekrytointiongelmia rakennusalan ohella oli keskimääräistä enemmän teollisuuden (43%), liikenteen (42%) ja liike-elämän palveluiden (40%) toimialoilla. Rekrytointiongelmat yleistyivät myös kaikilla muilla toimi-aloilla. Suurinta rekrytointiongelmien kasvu oli kysyntälähtöisillä toimialoilla, mutta myös julkisten palveluiden toimialalla kolmannes työvoimaa hakeneista toimipaikoista koki vaikeuksia rekrytoinnissaan.

Leminen kertoi TE-keskusten työvoimaosastojen vastauksista koskien metalli- ja rakennusalojen työvoiman saatavuutta. Vastaukset koskevat 1.työvoiman- ja koulutus-tarpeiden ennakkointia, 2.työnhakijoiden osaamisen arviointeja, 3.yhteistyöryhmiä, 4.koulutus-hankintojen joustavoittamista ja räätälöintiä, 5.ammattillista ja 6.alueellista liikkuvuutta, 7.ulkomaista työvoimaa, 8.tiedotuksen ja markkinoinnin vahvistamista, 9.ESR-hankkeiden lisäarvoa ja synergiaetuja, 10.virkailijoiden osaamista, 11. rakennusalan erityiskysymyksiä (työssäoppimis- ja harjoittelupaikkojen puutetta, näyttöjen suorittamista työpaikoilla, työvoiman saatavuusongelmia pitkissä alihankintaketjuissa olevissa pienissä yrityksissä, työnjohtajien kroonisesta pulasta, yhteishankintojen kiinnostamattomuudesta, työnantajien osallistumattomuudesta koulutuksen markkinointiin ja opiskelijavalintoihin, ammattitaitoisten opettajaresurssien vähyydestä, ongelmallisesta työnhakijarakenteesta (pula opiskelijoista, koulutuksen ja työllistymisen tueksi tarvitaan runsaasti tukitoimia ja lisäohjausta) ja 12.metallialan erityiskysymyksiä.

Johtopäätöksenä todettiin, että

- Erityisesti työnantajapalveluita on vahvistettava ottaen huomioon seudullisten yrityspalvelujen kytkeminen niihin.
- Työn-/koulutushakija-asiakkaiden osaamista tulee kartoittaa edelleen. Osaamiskartoitusten mahdollisimman kattavaan ja reaaliaikaiseen tietoon tulee pyrkiä työvoimatoimistoissa nimeämällä vastuu-virkailijat eri ammattialoille.
- Yhteistyöryhmät vuorovaikutuskanavana tulee sisällyttää osaksi alueellista toimintaa. Erityisesti keskeisillä työmarkkina-alueilla entistä enemmän tulee tukea alueellisten yhteistyöryhmien kokoontumista säännöllisesti ja systemaattisesti. Yhteistyöryhmien tulee seurata tilanteen kehittymistä, jotta halutun mukainen strategia alueellisesti ja valtakunnallisesti toteutuu, ja niiden tulee puuttua tilanteeseen, mikäli toteumat ovat strategian vastaisia tai oleellisesti poikkeavat sovitusta.

- Yhteishankintajärjestelmän joustavuus tulee varmistaa.
- Ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden edistäminen ja kannustimet ovat tärkeitä. Alueellisen liikkuvuuden kannustimia kehitetään parhailaan, niin että ne olisivat mukana vuoden 2008 talousarvio-esityksessä.
- Valtakunnallinen analyysituki ja tilastotietoja syventävä tutkimus ovat tärkeitä, samoin rekrytointi-kysymysten esillä pitäminen tulosneuvotte-
luissa.

Jaettiin tiedoksi Rakennusteollisuus ry:n lähettämä muistio.

7. Muut asiat

Jaettiin tiedoksi Työvoiman rekrytointi toimipaikoissa: Rekrytointiongelmien ja työvoimapula vuoden 2006 toisella neljänneksellä/TM 21.9.2006, PK-Suhdannebarometri marraskuu 2006/Elinkeinoelämän keskusliitto, TE-keskusten ja aluetoimistojen yhteistyö -muistio/Rakennusteollisuus ry/T.Kari 27.11.2006.

Todettiin, että Rakennuspoliittisen ohjelman seurantaryhmän määräaika päättyy huhtikuun loppuun 2007 mennessä. Koska työjaoksen toiminta on sidottu seurantaryhmään, niin sovittiin, että kokoonnutaan seuraavan kerran 6.2.2007 klo 13.00.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.25.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Tiina Asunmaa
sihteeri

Jakelu: Työjaos
Martti Rantala/Varsinais-Suomen TE-keskus
Terttu Vainio/VTT
Tuija Leminen/TM
Hanna Hämäläinen/TM
Marja Merimaa/TM